

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

Könyvtárunk gyűjteményszervezési elveit meghatározó tényezők

- a meglévő dokumentumállomány
- a helyi adottságok, elhelyezési körülmények
- a könyvtárunkat körülvevő közvetlen társadalmi környezet sajátosságai
- a felhasználók konkrét és látens igényei az információk szolgáltatásával kapcsolatosan
- könyvtárunk küldetésnyilatkozata
- Eger város kötelező közművelődési és kulturális feladatairól szóló rendelete
- könyvtárunknak az országos információs rendszerben betöltött szerepe és szolgáltatási kötelezettsége (ODR)
- a könyvtári törvény által előírt feladataink
- a társadalom egészét érintő aktualitások

EGYES RÉSZLEGEK GYŰJTŐKÖRÉNEK LEÍRÁSA

1. KÖZPONTI KÖNYVTÁR

1.1 Dokumentumtípus szerint

Könyv, folyóirat, videokazetta, hangos könyvtári anyag hangkazettán, elektronikus dokumentum, mikrofilm, térkép, szabvány.

1.2. Tartalom szerint

1.2.1. Szakirodalom

A nyilvános könyvtár általános gyűjtőkörének megfelelő mélységben gyűjtjük a nemzeti könyvtermés által kínált szakirodalmat. Egy-egy példányban beszerezzük minden szakterület alapvető fontosságú kézikönyveit, lexikonokat, enciklopédiákat, összefoglalókat, tanulmányköteteket. Ha a dokumentum beletartozik az ODR követelményrendszerébe, akkor többpéldányos beszerzésre törekszünk.

Kiemelt gyűjtési területek

Eger iskolaváros voltát tekintve kiemelten fontos a közép-és felsőfokon tanulók szakirodalmi ellátása, a továbbképzésben, átképzésben részt vevők segítése. Figyelemmel kell kísérni azokat a szakterületeket, ahol újonnan induló helyi képzés van. (jelenleg pl. kommunikáció, gazdaságismeret, idegenforgalom).

Beszerezzük a tananyagon túlmutató, tájékozódást segítő dokumentumokat, feladatgyűjteményeket, példatárakat, segédtkönyveket. Tankönyveket, egyetemi és főiskolai jegyzeteket nem gyűjtünk csak akkor, ha kézikönyvként használhatók.

Könyvtári szakirodalom: könyvtárügyi jogszabályok, szabványok, a tájékoztató munkához szükséges kézi-és segédtkönyvek, könyvtárhasználati ismeretek tanításának módszertani segédletei, szakbibliográfiák. Ezeket a dokumentumokat szükség esetén több példányban gyűjtjük.

A szakirodalom gyűjtésének következő szintje a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges ismeretterjesztő irodalom, illetve hobby jellegű információ. Ezen a szinten válogatva, a teljesség igénye nélkül, egy-egy példányban vásároljuk a könyveket.

1.2.2. Szépirodalom

A magyar nyelvű magyar és külföldi szépirodalomból a teljesség igénye nélkül gyűjtjük a klasszikus és kortárs szerzők műveit többnyire egy-egy példányban, bizonyos szinten kielégítve a szórakoztató szépirodalom kedvelőit is. Fokozott válogatással gyűjtjük az elsőkötetes költők műveit, a posztmodern irodalmat és a sci-fit.

Kiemelt terület: a középiskolai, főiskolai és egyetemi oktatás kötelező olvasmányai.

1.2.3. Periodikák

Teljesség igényével gyűjtjük az országos és a Heves megyei napilapokat. Válogatással gyűjtjük a különböző tudományterületek szakfolyóiratait, a magazin és hobby jellegű heti és havi periodicitású újságokat. Erős válogatással gyűjtjük a külföldön megjelenő magyar és idegen nyelvű periodikákat is, előtérbe helyezve a határon túli magyar nyelvű irodalmi folyóiratok beszerzését.

1.2.4. Videó dokumentumok

Válogatással gyűjtjük a magyar és a külföldi filmművészet klasszikus alkotásait.

Erős válogatással gyűjtjük napjaink sikerfilmjeit, a mese-és rajzfilmeket.

Kiemelt terület: középiskolai tananyagként szereplő irodalmi alkotások filmadaptációi, középiskolai tananyaghoz kapcsolódó ismeretterjesztő filmek

1.2.5. Hangzódokumentumok

Gyűjtésük a zenei gyűjtemény feladata, a felnőtt részleg kizárólag csak a vakok és csökkentlátók könyvtári ellátását szolgáló hangos könyvtári anyagot gyűjti. Beszerzésük ideje és a hangkazetták tartalma az előállítók által meghatározott kínálatától függ. Fő gyűjtési terület: a magyar- és világirodalom legismertebb alkotásai.

1.2.6. Elektronikus dokumentumok

Válogatással gyűjtjük

- a tanulást és ismeretszerzést szolgáló multimédiás CD-ROM-okat
- a tájékoztatásban jól használható, több szempontú visszakeresést biztosító adatbázisokat
- írók, költők műveit tartalmazó, több szempontú visszakeresést biztosító teljes szövegű adatbázisokat
- lexikonokat, adattárakat (a nyomtatottak kiegészítésére)

2. HELYISMERETI GYŰJTEMÉNY

Tartalmi és formai teljességre törekedve gyűjti Heves megye helyismereti irodalmát, a Heves megyére, a megyeszékhelyre, az egyes településekre vonatkozó dokumentumokat. Földrajzilag a mindenkori közigazgatási határok szabják meg gyűjtőmunkánk korlátait. Nagy figyelmet fordítunk a helyi szerzők, a helyi építők alkotásaira, s nem utolsósorban nyomdatörténeti szempontból gyűjtjük a régi helyi nyomdatermékeket 1948-ig.

Gyűjtésünknek időbeli korlátai nincsenek: valamennyi korból származó dokumentumot - ha az, helyi jellegű - igyekszünk beszerezni.

2.1. Dokumentumtípus szerint

Könyv, folyóirat, évkönyv, iskolai értesítő, Eger Város Önkormányzata képviselőtestületi üléseinek anyaga, különlenyomat, apró-és kisnyomtatvány (plakát, rölap, meghívó, árjegyzék, gyászjelentés, műsorfüzet fénykép, képeslap, lapkivágat stb.) mikrofilm, diafilm, videokazetta, elektronikus dokumentum, szakdolgozat, kézirat, metszet.

2.2. Tartalom szerint

Lehetőség szerint több példányban gyűjti

- a helyi témájú dokumentumokat
- a megyében született illetve huzamosabb ideig itt élt írók műveinek valamennyi kiadását
- helyi személyek életrajzát, munkásságát bemutató dokumentumokat
- a helyi nyomda termékeit
- a megyében kiadott vagy szerkesztett önálló műveket és gyűjteményes köteteket, akkor is, ha a gyűjteménynek csak egy része helyi vonatkozású

A helyismereti dokumentumok példányszámának megállapításakor figyelembe kell venni a helybenhasználat, a kölcsönzés és a könyvtárközi kölcsönzés igényeit.

3. IDEGEN NYELVI GYŰJTEMÉNY

3.1. Formai szempontból

Könyv, folyóirat, térkép, hang-és videokazetta, elektronikus dokumentum.

3.2. Nyelvek szerint

Gyűjtőköre minden nyelvre kiterjed. Kiemelten gyűjti azoknak a nyelveknek az anyagát, melyeket a városban szervezett formában oktatnak.

3.3. Tartalom szerint

- nyelvkönyvek, nyelvi segédletek (feladat-és tesztgyűjtemények, nyelvvizsgákra felkészítő dokumentumok)
- tanári kézikönyvek
- szótárak (egynyelvű, többnyelvű, képes), enciklopédiák
- ország ismeret, egyes országok kultúráját, irodalmát, történelmét, földrajzát, gazdaságát, mindennapi életét bemutató szakirodalom
- a magyar nyelv, mint idegen nyelv tanítását segítő dokumentumok
- szépirodalom, lehetőség szerint eredeti nyelven
- kétnyelvű és egyszerűsített szépirodalmi olvasmányok

4. ZENEI GYŰJTEMÉNY

4.1. Dokumentumtípusok szerint

- hangzódokumentumok (CD lemezek, hanglemezek, audio kazetták)
- audiovizuális dokumentumok (videokazetták, CD-ROM-ok, DVD-felvételek)
- nyomtatott dokumentumok (zenei szakkönyvek, kották, folyóiratok)

4.2. Tartalom szerint

Gyűjti a zenei tárgyú dokumentumokat, beszerzi a zenei témájú helyismereti anyagot (heves megyei származású zeneszerzők, előadóművészek hangfelvételei, a róluk szóló irodalom).

4.2.1. Hangfelvételen gyűjti

- a komolyzenét (a zenetörténet minden korszakának jelentős alkotását – vokális és instrumentális műveket egyaránt - nagy zeneszerzők egy-egy művét különböző előadókkal is, neves előadóművészek gyűjteményes felvételeit)
- a népzénét (magyar és más népek eredeti népzenei felvételeit)
- a könnyűzenét (válogatva a könnyűzene különböző ágaihoz tartozó neves hazai és külföldi előadók felvételeit, jazzt, sanzont, tánczenei összeállításokat, válogatásokat, filmzenét, musicalt, rockoperát)
- irodalmi felvételeket, megzenésített verseket
- himnuszokat, indulókat, alkalmi összeállításokat, operett-és kabarémuzsikát
- az operafilmeket, operetteket, könnyűzenei koncertfilmeket, musicaleket, rockoperákat, a táncos és a népzenei témájú filmeket

4.2.2. Nyomtatott formában gyűjti

- a zenei témájú szépirodalmat és szakkönyveket: általános művek (lexikonok, kézikönyvek), zenetörténet, zeneelmélet, hangszerek, zenepedagógia, népzene, táncművészet, életrajzok
- a komolyzenei és könnyűzenei kottákat
- a komolyzenei, a könnyűzenei, az egyházzenei, a zenepedagógiai és táncművészeti folyóiratokat

4.2.3. DVD felvételen gyűjti

- az igényes, népszerű játékfilmeket (nemcsak a zenei részleg, hanem a könyvtár egésze számára), zenei témájú filmeket, koncertfelvételeket, operákat

5. GYERMEKKÖNYVTÁR

5.1. Dokumentumtípus szerint

Gyűjt könyvet, folyóiratot, hangkazettát, tekerces diafilmeket.

5.2. Tartalom szerint

Gyűjti az óvodás és általános iskolás korosztály számára az ismeretterjesztő és szépirodalmat:

- alapvető kézikönyveket és ismeretterjesztő irodalmat szakágankénti gyors tájékoztatásra
- a korosztálynak megfelelő mélységű szakirodalmat, ami az iskolai tananyaghoz kapcsolódóan az önálló ismeretszerzést segíti
- leporellókat, mesekönyveket, gyermekvers gyűjteményeket, ifjúsági szépirodalmat, kötelező irodalmat
- a gyermekeknek szóló helyismereti vonatkozású műveket
- hangkazettán gyűjt meséket, verseket, mesejátékokat, gyermekdalokat, mesefilmek zenei anyagát
- a korosztály számára szóló szépirodalmi, ismeretterjesztő, hobby jellegű folyóiratokat

Felnőttek számára gyűjti

- a gyermekkönyvtári munkát segítő módszertani segédanyagot
- forgatókönyveket
- könyvtári szaksajtót

6. KÖZIGAZGATÁSI SZAKRÉSZLEG

6.1. Dokumentumtípus szerint

Gyűjt könyvet, időszaki kiadványokat, elektronikus dokumentumot.

6.2. Tartalom szerint

A jog, a közigazgatás és a közgazdaságtan szakterületéről teljességre törekedve gyűjti a magyar nyelvű szakkönyveket és szakfolyóiratokat. Válogatva gyűjti a statisztika, a munkaügy, a szociológia szakirodalmát. Gyűjtőkörét rugalmasan alakítja a szakemberek és a felsőoktatásban tanulók igényeihez igazodva a következő szakterületeken: marketing, menedzsment, EU. csatlakozás, turizmus, logisztika, területfejlesztés, régiók, minőségbiztosítás, adóügy.

Teljességre törekedve gyűjti a közigazgatásban dolgozók számára a közlönyöket.

7. MOZGÓKÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÓHELYEK

A gyűjtés legfőbb szempontja, hogy az adott településen élő valós és potenciális könyvtárhasználókat olyan mennyiségű kurrens könyvhöz juttassuk, amelyhez a helyi könyvtár saját ereje nem elegendő. A teljesség igényével azonban egyetlen műveltségi terület vagy tudományág műveit sem tudjuk szolgáltatni.

7.1. Dokumentumtípus szerint

Mozgókönyvtáraink számára könyveket, hangoskönyveket és időszaki kiadványokat szerzeményezünk.

7.2. Tartalom szerint

- a) szakirodalom
  - tudományágakat népszerűsítő szakirodalom
  - a terület termelési profiljának megfelelő műszaki és mezőgazdasági szakirodalom
  - az ismeretközlő irodalom egészségüggyel, kisállat-tenyésztéssel, kertészettel, termékfeldolgozással foglalkozó művei
  - hobby tevékenységet segítő szakirodalom (barkácsolás, szabás-varrás, sport, autó-motor, kertészkedés, kisállat tartás stb.)
  - gyermek és ifjúsági ismeretterjesztő irodalom
- b) szépirodalom
  - szórakoztató irodalom
  - a magyar és világirodalom klasszikusai
  - kiemelkedő kortárs művek
  - regényes stílusú életrajzi és történelmi művek
  - gyermek és ifjúsági regények, elbeszélések, versek, mesék

7.3. Formai szempontok

Ha egy könyv fűzött és papírkötésű formátumban is kapható, vásárláskor a tartósabb, kötött formát részesítjük előnyben, akkor is, ha az többbe kerül.

AZ ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS FORRÁSAI

A könyvtár állományát valamennyi rendelkezésre álló forrásból gyarapítja

1. A **vétel**ből származó gyarapítás magában foglalja a hazai és külföldi terjesztőktől, kiadóktól vásárolt dokumentumokat.
2. Alkalmanként **csere** útján szerezzük be a dokumentumokat más könyvtáraktól, társintézményektől
3. **Kötelempéldány**ként gyűjtjük azokat a dokumentumokat, amelyek a 60/1998. (III. 27.) a sajtótermékek köteles példányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról c. Korm. rendelet alapján megilletik a könyvtárunkat
4. A gyűjtőkör szempontjait figyelembe vevő válogatás után **ajándék**ként vesszük állományba a más hazai és külföldi könyvtárak, intézmények, egyéb jogi és magánszemélyek által térítésmentesen felajánlott dokumentumokat
5. **Egyéb forrás**ból származó dokumentumok (pl. gyarapítási célú másolatkészítés)

ÁLLOMÁNYAPASZTÁS

A könyvtár állományalakítási tevékenységének szerves része az állományapasztás. A tervszerű állományapasztás szükségességét, a kivonandó dokumentumok körét a könyvtár éves munkaterve határozza meg.

A feleslegessé vált vagy elhasználódott dokumentumok kivonásakor a 3/1975. (VIII.17.) KM-PM számú együttes rendelet szerint kell eljárni.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A könyvtár állományának gyarapításához szükséges fedezetet a fenntartók a költségvetésben biztosítják. Az Országos Dokumentumlelátási Rendszer feladatainak ellátására szolgáló állományrész gyarapítására az Oktatási és Kulturális Minisztérium évente változó összegű támogatást biztosít.
2. Az állomány szabályszerű gyarapításáért az állománygyarapító és feldolgozó osztály vezetője valamint az önálló gyarapítást végző részlegek vezetői a felelősek.
3. A könyvtár gyűjtőkörét, a gyűjtést meghatározó bármely tényező változása esetén felülvizsgálja, a kívánt módosításokat elvégzi.

Jelen szabályzatot a gyűjteményrészek vezetőivel egyetértve az állománygyarapító és feldolgozó osztály vezetője készítette. A szabályzat a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Szervezeti és Működési Szabályzatának melléklete. Jóváhagyta az intézmény igazgatója.